ISSN 2181-3187

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA TA'LIM JARAYONI SIFAT VA SAMARADORLIGINI TA'MINLOVCHI ILMIY PRINSIPLARI

НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАЧЕСТВА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ДОШКОЛЬНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯ

SCIENTIFIC BASIS OF ENSURE THE QUALITY AND EFFICIENCY OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Allayorova Dilafruz Murotkobulovna
Yakubova Umida Abduvaxobovna
Jizzax shahar 32-DMTT tarbiyachilari

Annotatsiya

Maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim jarayoni sifatini takomillashtirish muammosiga tatbiqan g'oya qoidalar orqali taqdimi, tadqiqotimizning obyekti va predmeti murakkab kategoriyalar jumlasiga kirganligi sababli ularning mohiyati va mexanizmlari yoritilgan.

Аннотация

В статье идея применительно к проблеме повышения качества образовательного процесса в дошкольном образовательном учреждении представлена через правила, поскольку объект и предмет нашего исследования включены в комплексные категории, разъясняется их сущность и механизмы.

Annotation

In the article, the idea in relation to the problem of improving the quality of the educational process in a preschool educational institution is presented through the rules, since the object and subject of our study are included in complex categories, their essence and mechanisms are explained.

Kalit so'zlar: mexanizmlar, sistemologiya, sinergetika, boshqaruv nazariyasi, kibernetika, kvalimetriya, pedagogika, psixologiya.

Ключевые слова: механизмы, системология, синергетика, теория управления, кибернетика, квалиметрия, педагогика, психология.

Key words: mechanisms, systemology, synergetics, control theory, cybernetics, qualimetry, pedagogy, psychology.

Ta'lim tizimlarida faoliyatning o'ziga xosligini ajratish, u shundan iboratki, bunda uning qonuniyatlari kattalar va bolalarning birgalikdagi faoliyati nuqtai nazaridan

yanada to'laroq ochiladi hamda pedagog va bolaning o'zaro muloqoti, hamkorligi bilan bog'liq subyekt - munosabatlarida aniqlashtiriladi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim jarayoni sifatini takomillashtirish muammosiga tatbiqan bu g'oya quyidagi qoidalar orqali taqdim qilinishi mumkin:

- bola shaxsini rivojlantirish ta'lim jarayoni sifatining va uning natijalarming bosh mezoni bo'lishi kerak;
- sifatga yo'naltirilgan ta'lim bolaning o'ziga xosligini qo'llab-quwatlash asosiga qurilishi kerak;
- ta'lim mazmunini ishlab chiqishda umuminsoniy qadriyatlar hamda jahon va mamlakat madaniyati qadriyatlarining ustuvorligi e'tirof etilishi;
- faoliyat mazmunini, usullarini tanlashda bola ehtiyojlarini qondirish uchun shart-sharoitlar yaratish;
- bolalar bilan pedagogik ishni tashkil qilishda pedagogga mustaqillik berish, bir vaqtning o'zida sifatli ta'lim uchun uning mas'uliyatini oshirish.Tadqiqotimizning obyekti va predmeti murakkab kategoriyalar jumlasiga kirganligi sababli ularning mohiyati va mexanizmlari sistemologiya, sinergetika, boshqaruv nazariyasi, kibernetika, kvalimetriya, pedagogika va psixologiya kabi fanlar sohasidagi bilimlarni jalb qilgan holda o'rganildi. Bu fanlarga oid bilimlarga tayanish quyidagi yondashuvlarning yig'indisi sifatida maktabgacha ta'lim muassasasida ta'lim sifati va samaradorligini ta'minlashning metodologiyasini integral tasawur qilishga imkon berdi: kibernetik, tizimiy, tizimiy-genetik, majmuaviy, sinergetik, markazda inson turuvchi, dasturiy-maqsadli, kvalimetrik, vaziyatli. Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim muammolariga bag'ishlangan tadqiqot natijalarini o'rganish shuni aniqlashga imkon berdiki, maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim jarayoni sifati va samaradorligini takomillashtirish muammosi eng kam ishlangandir. Shu munosabat bilan maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim jarayoni sifati va samaradorligini takomillashtirishning pedagogik tizimini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish alohida ahamiyatga ega hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M. “Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi” mavzusidagi O‘zbekiston 26 Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagi ma’ruzasi. – T.: “O‘zbekiston”, 2017. – 48 b.

2. Sh.M. Mirziyoyev Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. –T.: “O‘zbekiston”. – 2017.– 102b.

3. Sh.M. Mirziyoyev Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. – T.: “O‘zbekiston”, 2017. – 488 b.